

ÉLETÜNK

XLV. évf. 12. szám (45. Jg. Nr. 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

2013. december

MINDNYÁJAN MEGHÍVÁST KAPTUNK

Ferenc pápa az Úr ünnepi
lakomájáról

A kereszténység lényege: meghívás egy ünnepre – mondta Ferenc pápa november 5-én, kedden reggel, a Szent Márta-házban bemutatott szentmisén.

Keresztény az – aki meghívást kapott. Mire kapott meghívást? Egy üzletbe? Egy sétára?

Az Úr valamivel többet akar nekünk mondani: „Meghívást kaptál egy ünnepre!” A keresztény az, aki meghívást kapott egy ünnepre, az öröme, arra az öröme, hogy üdvözítették, megváltották, arra az öröme, hogy részese lehet Jézus életének. Ez az igazi öröm! Meghívást kaptál egy ünnepre! Magától értetődő, hogy az ünnep olyan személyek gyülekezete, akik beszélnek, nevetnek, ünnepelnek – akik boldogok.

De mindig személyek összejöveteléről van szó – én a normális, ép elméjű emberek között soha nem láttam senkit, aki egyedül ünnepelte volna. Kissé unalmas lenne! Magányosan kinyitni az üveg bort –, ez nem ünnep, ez valami más. Az ünnep az, amikor többen vagyunk, ünnepelünk a családban, a barátokkal, a meghívottakkal, mint ahogy én is meghívott vagyok. Ahhoz, hogy valaki keresztény legyen, szükség van a hovatartozásra, és mi ehhez a Testhez tartozunk, ezekhez az emberekhez, akik meghívást kaptak az ünnepre: ez a keresztény hovatartozás.

Utalással Szent Pál Rómaiakhoz írt levelére a pápa megállapította: ez az ünnep az egység ünnep. Rámutatott, hogy mindenki meghívást kapott, „jók és rosszak” egyaránt. Az első között vannak a társadalom peremére szorult emberek.

Az Egyház nem csak a jó emberek egyháza. Ki tartozik ehhez az Egyházhoz, ehhez az ünnephez? A bűnösök. Mi mindnyájan, minden bűnös ember meghívást kaptunk. És mit teszünk itt? Közösséget alkotunk, amelynek különféle adományai vannak. Van, aki megkapta a jövődőlés ajándékát, a másik a szolgálat ajándékát... Mindenkinél van valamilyen jó tulajdonsága, erénye. De az ünnepet úgy csináljuk, hogy elhozzuk azt, ami közös mindnyájunknak. Az ünnepen teljes egészében részt veszünk. Nem lehet megérteni a keresztény hovatartozást e nélkül a részvétel nélkül. Ez mindannyiunk részvétele. Elmegyek az ünnepre, de megállok az első kis szalonban, mert csak három vagy négy személlyel akarok lenni, akiket ismerek...?

Ezt nem lehet az Egyházban megtenni! Vagy belépsz, és kész vagy együtt lenni mindenkivel, vagy kívül maradsz!

(Folytatás a 2. oldalon)

**BOLDOG
KARÁCSONYT
KÍVÁN
OLVASÓINAK
AZ ÉLETÜNK!**

Jézus születése
R. Campin (1375–1444) festménye

JUHÁSZ GYULA

Betlehemi üzenet a vakoknak

Testvéreim, egy látó küldi néktek Üdvözlétül ma könnyes szavait, Ki mindig fájón és szédülve nézett Egy szép pokolt, mely földnek hivatik. Ó onnan jött, hol a magas mennyeknek Szférája zeng és csillaga ragyog, Szemében még e fény árnyéka reszket, Az édené, mit sírón elhagyott. Mint nagy elődje, Milton, aki vak volt, Ő is szeretne látni víg eget, Túl minden földi harcon és kudarcon Felé örök világok intenek.

Testvéreim, itt mind vak, aki balgán Tűnő örömben üdvöket kutat, Ki istent vár a múlt gyönyör arcán: Mind vak szegény, ki nem talál utat. És nem vak az és ő meg fogja látni Istent magát mind, kinek lelke fény, Minden világi pompák csillogási Kialszanak, ha Isten fénye kél. Szeressetek: ezt mondja az Apostol S ennél különbet nem mond senkise. A betlehemi békés csillagokból Üzeni ezt ma a Szivek Szive!

ISTEN HOZTA KÖZÉNK – AZ IDEGENBEN

Írta: Cserhádi Ferenc püspök

Az MKPK külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének nyolcadik körlevele a külföldön élő magyar, illetve magyarul beszélő hívekhez és lelkipásztorokhoz, 2013 karácsonyán.

Főtisztelendő Paptestvérek! Kedves Magyar Testvéreim!

Az elmúlt hónapokban arról értesültem, hogy több nyugat-európai, sőt, néhány tengeren túli nagyvárosban is ugrásszerűen megnőtt a külföldön tanuló magyar fiatalok és diákok, a magyar munkavállalók és munkakeresők száma. A jelenség bizonyára összefügg az Európai Unióhoz tartozó tizenkét-tizenhárom milliányi magyarság egyre fokozódó mozgási szabadságával, a határok átjárhatóságával, a globalizációval és a migráció világjelenségének sok más okával. Napjainkban nemcsak hazánk szembesül az elvándorlás egyre szélesedő jelenségével és az ebből származó súlyos gondokkal, hanem a világ legtöbb országa is. Gondoljunk itt a sok millió üldözöttre és menekültre a földkerekség számos pontján – de most nem róluk, hanem napjaink magyar elvándorlóiról szeretnék beszélni.

Sokan elhagyják szülőföldünket, és külföldön próbálnak szerencsét. Az egyiket elvándorlásra indítja a szegénység, az alacsony fizetés, a munkanélküliség, a másikat csábítja a jobb tanulási és érvényesülési lehetőség reménye külföldön: a szellemi, gazdasági felemelkedés, a több tudás és meggazdagodás vágya, a kedvezőbbnek tűnő pénzkeresési lehetőség vagy éppen a kalandvágy. Az elvándorlás nemcsak a demográfiai mutatók alakulására van hatással, hanem súlyos gondot okoz az egészségügyben, az oktatásban, a termelésben, a gazdaságban is. A kárpát-medencei kivándorlás következtében a külföldi magyarság összetétele is átalakul, vagy

teljesen kicserélődik. A régi magyar emigránsok kiöregednek, kihalnak, udódaik szétszóródnak, vagy egyszerűen beolvadnak a helyi társadalmakba; közben új magyar migránsok érkeznek, új szokásokkal, új felfogásokkal, új igényekkel, akiknek kötődése a hazához, az ősi gyökerekhez már eltér a régi emigránsokétól, és egészen sajátos színezetet mutat. Az Isten, a haza, az embertárs iránti elkötelezettségük, áldozatkészségük alig képes új külföldi magyar intézmények megteremtésére, vagy éppen a már fennálló külföldi magyar iskolák és „templo-mok” újjászervezésére és fenntartására, mint ahogyan ezt a régiak megtették – egyszerű és szűkös életkörülményeik ellenére is. Az új nemzedék számára a külföldi magyar egyházak és közösségek már nem a magyar megmaradás védőbástyái, hanem sokkal inkább átmeneti oázisok, magyar szórakozási és felüdülési lehetőségek, amelyeket időnként bárki igénybe vehet, de azokért komoly áldozatot már nem vállal; tekintettel átmeneti, bizonytalan helyzetükre és korlátozott anyagi lehetőségeikre a legtöbben erre nem is vállalkozhatnak. Külföldi magyar egyházaink azonban továbbra is befogadó közösségek maradnak, és mindenütt szeretettel várják és örömmel fogadják az óhazából érkező honfitársainkat.

Körlevelemmel most elsősorban azokat a magyar honfitársakat szeretném köszönteni és megszólítani, akik az utóbbi időkben érkeztek szülőföldünkről az idegenbe. Isten hozta újabban érkezett honfitársainkat a külföldi magyarok körébe.

(Folytatás a 6. oldalon)

HÁZASSÁGRÓL, CSALÁDRÓL A VATIKÁNBAN

Erdő Péter bíboros a jövő évi püspöki szinódus előkészületeiről

Ferenc pápa nemrég a család témájával foglalkozó, jövő őszi rendkívüli püspöki szinódus főrelátórává nevezte ki Erdő Péter bíborost. A magyar főpap november 5-én sajtótájékoztatót tartott a már meg is kezdett munkáról a Vatikánban. A sajtótájékoztatót követően az Új Ember munkatársa interjút készített Erdő Péter bíborossal. Ebből idézünk.

– Miért van szükség rendkívüli szinódusra? Hiszen 2015-ben rendes püspöki szinódust is tartanak.

– A püspöki szinódus intézményének többféle működési formája van. Ismert a rendes, teljes ülés. Emellett vannak úgynevezett részleges ülések, amelyeket például egy-egy földrészt püspökeivel tartanak. Rendkívüli ülést a pápa olyan ügyekben szokott összehívni, amelyek sürgősek, fontosak. Ilyenből nem volt még sok: a mostani lesz a harmadik. A püspöki szinódusnak csupán tanácsadói szerepe van, záródokumentuma minden esetben a Szentatya elé kerül.

– A 2015-ös tanácskozásnak is a család lesz a témája.

– A rendkívüli szinódus témája azonban kicsit más: „A család-pasztoráció kihívásai az evangelizáció összefüggésében” címet viseli. Ekkor a családot mint az evangelizáció színterét, illetve alapnyát vizsgáljuk. 2015-ben – az előző évi találkozó eredményeinek ismeretében – a családot mint antropológiai fogalmat vizsgáljuk majd.

– A sajtótájékoztatón bemutatta a püspöki konferenciáknak elküldött dokumentumot és azt a harmincnégy kérdést, melyre a szinódus titkársága választ vár... Kiknek lehet s kiknek kell válaszolniuk a kérdésekre?

– A püspöki konferenciák elnökeinek válaszolniuk kell. A megyéspüspökök vagy közvetlenül a szinódus titkárságának válaszolnak, vagy a püspöki karuknak, ahol összegezik őket, és úgy küldik tovább a válaszokat a szinódusi titkárságra.

(Folytatás a 6. oldalon)

HITÜNK KÉRDÉSEI

A megváltás hitének beteljesülése

A teremtés hite – elenyésző kivétellel – benne van a vallásokban, mondhatjuk: egyetemes hite ez az emberiségnek. Tehát a teremtés – az ateizmus viszonylag kevés számú kivételétől eltekintve – egzisztenciánk meghatározó fogalma, amelynek lényege ebbe a mondatba foglalható: „Teremtmény vagyok”. S tegyük hozzá: „Isten teremtménye, nem a Semmié”.

Fölhozható persze az, hogy a különböző népek hitében mennyire nagykorúsodik a teremtés hite, és hogy az emberi képzelet milyen változatokban közelíti meg a misztériumot, de magát a teremtés konszenzusszerű hívó elfogadását ez nem érinti. Itt nincs megfelelő alternatíva, amit a mérleg másik serpenyőjébe tethetnénk. Csupán a teremtés *módját* illetően vannak valóságos kérdések. Ezzel kapcsolatban pedig a világképek jelentik a problémát, amit meg kell oldanunk minden korban – jelenleg a teremtés és az evolúció összhangjának kérdésében. („*A programozott evolúció*” című két kötetes könyvemmel törekedtem kimutatni, hogy mennyire nincs ellentét a kettő között.)

A megváltás már nem ilyen egyértelmű az emberiség ősi hitében. Utal rá azonban az emberi vallásokban csaknem általános igény: az áldozatbemutatás, Isten vagy az istenek kiengesztelésére, jóindulatuk megnyerésére, bármennyire naiv legyen is ennek tudatformája egyes vallásokban. A megváltás lényegében az ember fölemelése bűnös állapotából az üdvösségre, és a Mindenható kiengesztelése a rettenetes következményekkel járó emberi bűnökért, amelyek belekontárkodnak Isten tervének megvalósulásába, bár megakadályozni nem tudják azt.

Az ember nem válthatja meg önmagát. Az önmegváltás a képzelet szüleménye, amely teológiaiilag semmiképpen nem igazolható. Az sem kétséges, hogy az embert csak „fölülről” lehet megváltani. S máris kiderül, hogy a teológia kérdésfölvetése kétoldalú. Egyfelől az, hogy az ember rászorul a megváltásra, másfelől pedig az, amire a teremtő Isten részéről következtethetünk. E szerint a teremtés eleve nem lehet önmagában tökéletes, tehát valamilyen kiegészítésre és beteljesülésre szorul. Nagyon esendő emberi hasonlat, ha úgy fogjuk föl, hogy Isten maga „látja”, hová vezetett az, hogy teremtménye, az ember megkapta tőle a szabad akarat adományát, amellyel gyakorta súlyosan visszaél – az ártatlannak vesztére is. Az Öszövétség egyik legmeghökkenőbb mondata kihívóan antropomorf, vagyis „emberszabású”,

amikor ezt így fejezi ki a szentíró által: „Megbánta Isten, hogy embert teremtett”. A megváltás azonban nem a teremtés „második, javított kiadása”, hanem Isten örök tervében az a számunkra megrendítő titok, hogy ő küldi el a Megváltót, akit mi emberi nyelven Isten „egyszülött Fiának” nevezünk, hogy általa fölemelje az elesett embert, a megtérő tékozló fiút pedig visszafogadja atyai házába.

Hogy milyen a pusztán teremtményi emberi tudat – szemben a megváltott lét öntudatával –, azt akkor értjük meg igazán, ha az előbbi radikális formájában idézzük meg, mondjuk az újkor kezdeti szakaszából. Abban ugyanis a „létért való küzdelem”, a „létharc” az alapmotívum. Ezt jóval megelőzően pedig a pogány görög filozófus mondása, mi szerint „a harc minden dolgok atyja és királya”. Tulajdonképpen a mai amerikai filmek nagyobb részében is ez a szemlélet az uralkodó: az ököl és a fegyverek ropogása. Meg a létkatasztrófa. Ha nem is az Istentől, de a megváltástól elszakadt ember létfilozófiája ez. Erre utal a folyó sodrában úszó gerendába kapaszkodók képe, akik közül az erősebb könyörtelenül az örvénylő vízbe taszítja a gyengébbet, hogy egyedül biztosabban élve maradjon. Ezzel szemben a megváltás jelgéje: az igazságosság, a szeretet és a béke, Isten országában. A nyersen természetes emberek itt élnek körülöttünk. Köztük olyanok is vannak, és nem kevesen, akik habozás nélkül gyilkolnak, ha valaki útjukban áll – megdöbbenő dokumentumfilmek sorozata tanúsítja ezt. Ők csak a minél előnyösebb túlélés életfilozófiáját ismerik (talán éppen az említett filmek sugallatára), és süketek a szeretet egyetemes felhívásának üzenetére. Az emberi létezés nagy válaszüjtja ez. A kérdés tehát ez: megmaradni a nyers, természetes ember szintjén, vagy új emberré lenni a megváltott létben, a szenteknek, az igazaknak, az igazságban és szeretetben élők nagy tanúinak vezérletével.

A teológiai összkép a bibliai kinyilatkoztatás alapján egységes. Ha megváltó Urunk, Jézus Krisztus nem jött volna el, akkor az ember csak valamiféle önmegváltásba kapaszkodhatna, de az hatástá-

lan. Olyanféle, mint a tengerbe zuhant repülőgép úszómellényes túlélőinek helyzete, ha nem kapnak segítséget mentőhajóval, helikopterrel. Másfelől: ha az emberiség múltjában nem volna jele a büntudatnak és az Isten (vagy az istenek) kiengesztelése iránti törekvésnek, akkor a Megváltó úgy érkezne, mint akit nem is vártak. De valamennyi áldozatbemutatás Isten kiengesztelését szolgálta az emberiség múltjában. Az emberáldozatok pedig kifejezetten jelzik, hogy az eltévelyedett hitet ki kell igazítani, meg kell tisztítani és föl kell emelni az igazi Megváltó által, akit Isten választott népének prófétáival megígért. Sőt, még a választott nép Megváltó-várása is rászorul arra, amit a teológia így fogalmaz: megtisztítani és fölemelni. Hiszen a politikai megváltóváras a pusztulás zsákutcájába vezetett.

A megváltás és az Isten által küldött Megváltó tehát a bibliai kinyilatkoztatás fényénél kap határozott körvonalat és megvalósulást. S ennek külön is megragadó vonása, hogy mindez nem elvont eszme, hanem történelmi realitás. A *Teológiai kisszótár* megfogalmazásával: „Isten üdvözítő akarata azáltal válik reálissá, hogy történelmileg konkrétá válik” (488. o.).

Az üdvösség története igazában a Megváltóra irányuló várakozással, majd a Messiás eljövételével veszi kezdetét, hogy a végső beteljesülésre megnyitottan hordozhassuk annak reményét, amit keresztény hitünk szerint a „megtestesült Igében”, Jézus Krisztusban nyertünk el. Ami tehát teremtményi voltunkban még szükségképpen tökéletlen, az tökéletesedik a megváltás által, amelyre az ember elemi módon rászorul, de amelynek a teremtő Isten a kezdeményezője. Isten ugyanis az ember üdvösségét akarja, ha az ember maga is akarja azt: a létharc helyett a szeretet uralmát. S bár a megváltásunk Krisztus keresztségével és feltámadásával válik az üdvösségtörténet csúcseményévé, Jézus születésének ünnepe, a karácsony az, amelyben ez a nagy titok kezdetét veszi. Ezt foglalja össze János evangéliumának bevezetője: „Az Ige testté lett, és közöttünk élt. Láttuk dicsőségét, az Atya egyszülöttjének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be”. Ő „az igaz világosság, aki minden embert megvilágít”. Akik befogadták, akik hisznek benne, „azoknak megadta, hogy Isten gyermekeivé legyenek”. S különösen megérint bennünket János evangéliumának bevezetőjéből, hogy „Mindannyian az ő teljességéből részesültünk” (Jn 1,1–16). Tehát a megváltás a teremtés beteljesítője.

Boda László

KI KELL ÁLLNI ÉRTE

Timothy Dolan, New York érseke az amerikai püspökök őszi gyűlését lezáró felszólalásában hangsúlyozta, hogy ki kell állni a vallásszabadság mellett – tájékoztat a Catholic Herald.

Arra biztatta a püspököket, hogy minden lehetséges fórumon – egyházmegyei hírekből, beszédekben, blogokon, lelkipásztori levelekben – hívják fel a figyelmet napjaink mártírjaira, akik üldöztetést szenvednek a hitükért; valamint a politikai vezetőket is sürgessék, hogy kezeljék külpolitikai prioritásként a vesztélyben lévő keresztények védelmét.

Mindezt azzal a bizalommal tehetik a püspökök, hogy az Egyesült Államokban már szép eredményeket értek el a vallásszabadság védelmében, vagyis tapasztalhatták, hogy ha valamit valóban fontosnak tartanak, azt meg is tudják valósítani.

Ferenc pápa szeptemberi szavait is idézte Dolan érsek: a Szentatya arra kért mindenkit, vizsgálja meg lelkiismeretét, együtt érez-e az üldöztetést szenvedő keresztényekkel, imáiban hordozza-e őket. □

IMASZÁNDÉKOK

Decemberre

Általános szándék: Hogy azok a gyermekek, akik áldozatai a cserbenhagyásnak és minden fajta erőszaknak, megtalálhassák azt a szeretetet és védelmet, amelyre szükségük van.

Sokféle szenvedés ér ártatlan gyermekeket, akikért a pápa szándéka szerint e hónapban imádkozunk. Közülük is különösképpen szeretném felhívni a figyelmet az utcagyerekekre, akik a szegények között is a legszegényebbek. Utcagyereknek azokat a kiskorúakat hívják, akiknek nincs családjuk, vagy akiket családjuk elhagyott, ezért lakásuk sincs, hanem az utcákon élnek le életüket, az utcákon alszanak, és az utcákon próbálnak különböző módokon pénzt keresni, hogy éhen ne haljanak. A statisztikák szerint az egész földön több mint százmillió ilyen utcagyerek él: Latin-Amerikában körülbelül negyvenmillió, Ázsiában mintegy huszonötmillió, Európa különböző országaiban pedig összesen szintén huszonötmillió. Ezek a gyerekek védtelenül tengetik életüket, kihasználják őket, alul-tápláltak, és sokszor erőszakos cselekményeknek esnek áldozatul. Drogkereskedők vagy bordélyfenntartók könnyű prédájává lesznek.

Este oda fekszenek le aludni, ahol aránylag biztonságban érzik magukat, például a csukott üzletek bejárata elé, sétányok padjaira, földalatti villamosok állomásainak lépcsőire és, ha lehet, olyan helyekre, amelyekre valahonnan egy kis meleg árad. Vannak utcagyerekek, akik inkább nappal alsznak, mert akkor nagyobb biztonságban érzik magukat. Ágyuknak egy kartonlap vagy valami rongyos kabát szolgál. Ha olyan szerencsések, hogy van cipőjük, azt alváskor fejük alá teszik, hogy senki el ne lopja. Ha pedig van egy kis maradék pénzük, azt alvás közben a szájukban tartják, hogy őrizze a tolvajok elől. Iskolába persze nem járnak. Ezek a gyerekek hol arra ébrednek, hogy egy éjjeliőr beléjük rúg, hol meg arra, hogy egy öntözőkocsi hideg vize fröccsen rájuk. Ha napközben semmi pénzhez sem sikerült jutniuk, szemétkosarakban vagy az éttermek szeméttárolóiban turkálnak, hogy valami élelemhez jussanak.

A milliós nagyvárosok terjedésével és a családok szétesésével az ilyen utcagyerekek száma a közeljövőben vérszen növekedni fog: megalapozott becslések szerint 2020-ban már nyolcszázmillió lesz a számuk.

Befejezésül álljon itt egy Michla nevű utcagyerek vallomása: „Négy éve élek az utcán. Kocsik mosásával és koldulással tengetem életemet. Nem élek szüleimmel, mert ők elzavartak hazulról. Azt mondták, hogy már sok gyerekük van, és engem már nem tudnak eltartani. Miután elzavartak, szüleim máshova költöztek, nem tudom, hova. Egyszerűen eltűntek. Nekem azt mondták, hogy tartsam el saját magamat, és ne legyenek terhükre. Azóta élek így az utcán”.

Az egyházak és az államok ugyan számos intézményt működtetnek az utcagyerekek befogadására és rehabilitálására, de ezek képtelenek eleget tenni az egyre növekvő szükségleteknek. Ebben a hónapban imáinkban gondoljunk ezekre az utcagyerekekre, és segítsük őket, amennyire tudjuk.

(Claudio Barriga SJ, az Imaapostolság megbízott igazgatójának írása nyomán)

Missziós szándék: Hogy a keresztények, megvilágosítva a megtestesült Ige fénytől, készítsék elő az emberiséget az Üdvözítő érkezésére.

(Folytatás a 6. oldalon)

MINDNYÁJAN...

(Folytatás az 1. oldalról)

Nem válogathatsz: az Egyház mindenki számára nyitva áll, kezdve azoktól, akik leginkább a társadalom peremére szorultak.

Az Egyház mindenkié!

Lukács evangéliumában olvassuk a példabeszédet (14,15–24), hogy a meghívottak egymás után ürügyet találnak arra, hogy ne menjenek el az ünnepi lakomára. Nem fogadják el a meghívást! Igent mondanak rá, de azután nem mennek el. Ezek azok a keresztények, akik megelégednek azzal, hogy rajta legyenek a meghívottak listáján: ők a felsorolt keresztények. De ez nem elég.

Belépni az Egyházba azt jelenti, hogy közösséget alkotunk, az Egyház közösségét. Belépni az Egyházba azt jelenti, hogy osztozunk minden erényben, jó tulajdonságban, amit az Úr adott nekünk, szolgálva egymást. Belépni az Egyházba annyit jelent, mint készen állni arra, amit az Úr Jézus kér tőlünk. Belépni az Egyházba végül azt jelenti, hogy belépünk Isten Népebe, amely az örökkévalóság felé halad. Senki sem főszereplő az Egy-

házban: van Egyvalaki, aki már mindent megtett. Ő a főszereplő! Őt követjük, és aki nem halad a nyomában, aki kimentti magát – az nem jön el az ünnepre.

Az Úr rendkívül nagylelkű. Az Úr minden ajtót kinyit. Az Úr megérti, amit mondanak neki, azt is, ha azt mondja valaki: Nem, Uram, nem akarok hozzád jönni! Megérti, és vár, mert irgalmas. De az Úr-nak nem tetszik az az ember, aki azt mondja, hogy „igen”, és végül úgy cselekszik, hogy „nem”; aki látszólag köszönetet mond sok szép dologért, de valójában a saját útját járja. Jól nevelten viselkedik, de saját akarata és nem az Úr szerint: ezek azok, akik mindig elnézést kérnek, akik nem ismerik az örömet, akik nem tapasztalják meg az összetartozás örömeit.

Kérjük az Urat, adja meg nekünk a kegyelmet: értsük meg jól, hogy milyen szép, ha meghívást kaptunk az ünnepre. Milyen szép, amikor mindnyájan együtt vagyunk, és osztozunk mindenkivel a jó tulajdonságokban! Milyen örömteli Istennel lenni! És milyen sivár az „igenem” játék, hogy igent mondok, de megelégszem azzal, hogy rajta legyenek a keresztények listáján.

(Vatikáni Rádió)

TORONTÓI ÜNNEP

Az Árpád-házi Szent Erzsébet-templomban mondott beszédet Áder János

Magyarország köztársasági elnöke október 23-án megkoszorúzta az 1956-os forradalom emlékművét a torontói Budapest parkban. Áder János megtekintette a négyévi szünet után idén újból megnyitott torontói magyar főkonzulátus leendő irodáját, amelynek konzuli kerülete Ontario, Manitoba és Saskatchewan tartományokra terjed ki.

A kanadai magyarság túlnyomó többsége, mintegy nyolcvan-száz-ezer ember Ontarióban él, a másik nagyobb tömb Vancouver környékén található. Az államfő felkereste a Torontói Egyetemet is, ahol megbeszélést folytatott Robert Austinnal, a tanintézmény magyar programjának vezetőjével.

A nemzeti ünnep alkalmából csoportos állampolgári eskütétel is részt vett a magyar államfő, majd beszédet mondott az Árpád-házi Szent Erzsébet-templomban. A mintegy hat-száz jelenlévő előtt rámutatott, hogy az 1956-os forradalom hősei, szabadságharcosai, tanúi közül sokan éppen Torontóban leltek menedékre. A köztársasági elnök köszönetet mondott a befogadó országoknak, köztük Kanadának is. „A magyar szabadság ügye mindennél szorosabb kötelék a magyar nemzethez tartozók között, éljünk bár az anyaországban vagy bármely más táján széles e

világnak, és ez az, ami mindennél szorosabban összeköti országainkat is” – jelentette ki az államfő, és utalt a hetvenegy új magyar állampolgár eskütételére. Áder János méltatta a kanadai magyarok

A Szent Erzsébet-templomban

ragaszkodását a közös gyökerekhez, a nyelvhez és a kultúrához: „Az idő az önök hűségét igazolta. Igazuk volt, igazuk lett. És igazuk van abban is, ha továbbra is azt keresik, ami képes egybeforrasztani mindazt, amit a történelem szétválasztott”.

Az ünnepségen felolvasták Stephen J. Harper kanadai miniszterelnöknek a kanadai magyarsághoz és Áder Jánoshoz az 1956-os évforduló alkalmából intézett üdvözlését.

MTI/Magyar Kurír

PÜSPÖKÖK A VERESPATAKI BERUHÁZÁS ELLEN

A Romániai Katolikus Püspöki Konferencia állásfoglalásában a verespataki aranykitermelés ellen foglalt állást, melyet október 4-én a bukaresti parlament épületében tartott nyilvános vita keretében Andrei Márcus görögkatolikus atya ismertetett.

A testület nevében Ioan Robu bukaresti érsek, a konferencia elnöke kinyilvánítja: nincsenek garanciák a környezetvédelmet illetően. A Katolikus Egyház nem akar egy ilyen súlyos bűn részese lenni, amely a közjó és a teljes ország ellen irányul, ezért nyilatkozik a verespataki projekt ellen, mindazok mellé állva így, akik a mostani és az eljövendő generációk javát akarják – fogalmaz az állásfoglalás.

Verespatak (Roşia Montană) településének neve azután vált ismertté, hogy a román Roşia Montană Gold Corporation cég elkezdte egy aranybánya megnyitásának előkészületét a térségben. A ciánt alkalmazó technológia tizenhat négyzetkilométernyi terület tönkretételét jelentené, benne öt hegygel, négy templom-

mal és temetővel, az Alburnus Maior ókori római vár romjaival. A bánya tervezett tizenöt éves működése után a környezetszennyezés száz évig tartana. A cég a beruházástól háromszáz tonna arany és ezerhatszáz tonna ezüst kitermelését reméli. A cég már megvásárolta a település házainak javát.

A téma aktualitását és érzékenységet az adja, hogy augusztus hónapban a bukaresti kormány kifejezte, támogatja az évek óta húzódó verespataki aranykitermelés megkezdését. A bejelentés estéjén és azóta folyamatosan mind a fővárosi, mind a nagyobb romániai városokban több száz, hétvégéken több ezer ember tüntet a beruházás megvalósulása ellen.

(MK)

ÖTNYELVŰ TÁBLA KOLOZSVÁROTT

Öt nyelven megfogalmazott tájékoztató táblák kerülnek a kolozsvári műemlékekre – a román mellett magyarul, németül, angolul és franciául olvashatók a megjelölt épületekre vonatkozó legfontosabb adatok.

A tájékoztató táblák szövegét a Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) tanáraiból álló bizottság fogalmazza meg. November 7-én tették ki az első öt táblát: a város főterén álló Bánffy-palotára, a Státus-palotákra, a római katolikus plébánia épületére, valamint a ferences kolostorra és templomra. November 8-án került hasonló tájékoztató a Farkas utcai református templomra, a Szent György-szoborra és a református kollégium épületére. 2014 végéig háromszázhatvankilenc kolozsvári műemlékre tervezik hasonló tájékoztató tábla kihelyezését.

Régi ígéret megvalósítása kezdődött el – mondta el Horváth Anna, Kolozsvár alpolgármestere. Ismertette: a táblák al-

A kolozsvári ferences templom

ján olyan QR-kód található, amely a *visitclujnapoca.ro* honlapnak azt az oldalát hozza az okostelefonok képernyőjére, amelyen a műemlék részletesebb leírása található azon a nyelven, amelyre a telefon be van állítva.

Az ötnyelvű tájékoztató táblák kivitelezési költségeiket közösen fedezi a Kolozs megyei és a kolozsvári önkormányzat.

MTI/MK

VAJIDASÁGI TESTVÉREKKEL RÓMÁBAN

Mintegy félszáz magyar hívő vett részt október 22-én a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszony-kápolnájában bemutatott szentmisén, melyet Szederkényi Károly budapest-gazdagréti plébános és Mester Dániel moholi (Vajdaság) plébános mutatott be három másik atyával közösen. A csoport egyik része a Vajdaságból érkezett Varga Mária Melánia nővér, a Misszonyunkról nevezett Bácskai Nővérek Társulata tagjának szervezésében. A csoport másik részét a budapesti Szent Angyalok Plébánia zárandokai alkották. (A helyszínen a kölni magyarok zárandokcsoportja is csatlakozott hozzájuk.)

Az anyaországi és vajdasági hívek zárandoklata XVI. Benedek emeritus pápa „*Porta fidei*” apostoli levelének buzdítására került sor. A zárandokcsoport Padua, Róma, Greccio, Assisi és Velence kegyhelyeit kereste fel.

A magyar és vajdasági csoport szentmiséje Bol-dog II. János Pál pápa liturgikus emléknapijára esett, így felkereshetjük sírját a Szent Péter-bazilikában, ahol leróhattuk kegyeletünket.

Október 23-án, nemzeti ünnepünkön a zárandokcsoport jelen volt a több mint százezer hívő között Ferenc pápa általános pápai kihallgatásán. A kihallgatáson a Szentatya Máriáról mint az Egyház előképéről elmélkedett.

A budapestiek számára ez a zárandoklat megerősítés is volt, mert most nyílik lehetőség a Szent Angyalok Plébánia építésének befejezésére, így a Szentatya áldását kértük a további munkákhoz.

A római Magyarok Nagyasszonya-kápolnában

gyar forradalom emlékünnepe is erre mutat rá. A jó és rossz nem csupán ezme, nem csupán ideológia, hanem a személyes hordozók között, tehát az Isten és ellenlábasai közötti választás... Az Isten elleni erővel vette fel a harcot az, aki a törökökkel küzdött... Tehát a jónak és rossznak személyes hordozója van, és amikor a rosszat el akarjuk utasítani, akkor nem feledhetjük el, hogy ilyen személyi harcot folytatunk a gonosszal és a gonosz hordozójával, a sáttánnal szemben”.

Szabó Antal

ERDÉLYI PÜSPÖKÖK EMLÉKEZETE BÉCSBEN

Márton Áron és Jakab Antal gyulafehérvári püspökök emlékezete Bécsben címmel szervezte meg október 15-én a Balassi Intézet – Collegium Hungaricum azt a konferenciát, melynek védnökei Christoph Schönborn bécsi bíboros érsek és Cserháti Ferenc, a Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálattal megbízott segéd-püspök voltak.

Az egész napos konferencián részt vett Rétvári Bence, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkára és Szalay-Bobrovniczky Vince, Magyarország ausztriai nagykövete is.

Párhuzamos életrajzok: Márton Áron és Mindszenty József című előadásában Szabó Csaba történész ismertette a két főpásztor életútját, követendő példának állítva őket minden katolikus és minden magyar elé.

Balogh Margit, a MTA Történettudományi Intézet történésze a nagyközönség számára még ismeretlen adatokkal és információkkal szolgált, amire előadásának címe is utalt: *A román katolikus egyház és Márton Áron orosz és brit forrásokban*. Előadásában többek között arról beszélt, hogy a legújabb kutatások szerint a szovjet vezetésnek nem volt közvetlen szerepe sem a magyarországi, sem az erdélyi katolikus egyházi vezetők ellen lefolytatott koncepciós perek megrendezésében, hanem ezeket a helyi hatalom kezdeményezte. A kutató következtetései szerint a korabeli angolszász sajtó lebecsülte a veszélyt, amely a katolikus klérust fenyegette a kommunista országokban, ezért keveset is foglalkozott a meghurcoltatással.

Nagy Mihály Zoltán, a nagyváradi Posticum Egyháztörténeti és Társada-

lomtudományi Intézet munkatársa a Márton Áron elleni per bemutatásával az állambiztonsági szervek tevékenységéről is képet adott. A Securitate irattárát vizsgáló országos tanács levéltárának történésze, Denisa Bodeanu felolvasott előadása Márton Áron és Jakab Antal megfigyeléséről szólt.

Jakab Antal a Ceauşescu-diktatúrában című előadásában Varga Gabriella rávilágított Erdély két nagy főpapjának szoros kapcsolatára is, amely 1936 nyarán kezdődött, egy plébános és káplán kapcsolataként. Lázár Csilla, a csíkszentdomokosi Márton Áron Múzeum vezetője Áron püspök erdélyi tiszteletéről szólt. Kovács Gergely, Márton Áron ügyének posztulátora a boldoggá avatási ügy folyamatáról beszélt. A konferencia záró előadásaként Soós Károly, a budapesti Márton Áron Társaság elnöke *Az igazság védelmében és a szeretet szolgálataiban* című előadását azzal zárta, hogy ma is érdemes közelebbi és politikai szemléletünket az Áron püspök által kijelölt keresztény, európai és egyben nemzeti úthoz igazítani, sőt szükséges, hogy tanítása és erkölcsi eligazítása fényében mi is az igazság védelme és a szeretet szolgálata mellett tegyük le voksunkat.

K. G.

Gyerekeknek

TESSÉK FELÉBREDNI!

Fiatal lány voltam még – és nagyon szerettem moziba járni. Sok filmet elfelejtettem már, többségük nyilván nem is volt érdemes rá, hogy az ember őrizgesse őket az emlékezetében. De volt néhány, amely máig él bennem, ha nem is az egész, de legalább néhány hangsúlyos részlete. Ezek közé tartozik Szabó István akkoriban nagyon sikeres filmje, amelynek az volt a címe: *Almodozások kora*. Tizenvalahány évesen én is abban a korban és életállapotban voltam, amelyet a film címe is említett. Talán ezért is volt rám olyan nagy hatással, hogy máig nem felejtettem el. Legalábbis a legutolsó jelenetre olyan élesen emlékszem, mintha tegnap láttam volna.

Hosszan, éles hangon csörgött a telefon. A hős lassan fölkelt az ágyából. Kábult félálomban a telefonhoz botorkált, és fölemelte a kagylót – akkor még nem is álmodtunk mobiltelefonról meg okostelefonról és más efféle csodaszerkezetekről, már az is nagyon szerencsés családnak számított, amelynek egyetlen ilyen fémesen csörömpölő telefonkészüléke lehetett az előszobában... A hős oda-botorkált a telefonhoz, amelyből egy kedves, de határozott női hang szólt hozzá. „Jó reggelt kívánok. Tessék felébredni!” Nem egyszer mondta, hanem folyamatosan ismételte. Mint aki nem győzi hangsúlyozni. Mint aki a legfontosabbat mondja, mit mondhat annak a filmbeli fiatalembernek. Már nem is az ő arcát láttuk a filmvászonon, hanem előbb egy, majd egyre több, szinte végtelen sok telefonoslányt, akik egymás szavába vágva ismételték: – Tessék felébredni.

Lehet, hogy ez a filmrészlet most azért jutott eszembe, mert itt az advent,

és az egyik unokámmal közösen elhatároztuk, hogy minden reggel elmegyünk a kora reggeli misére, a roratóra. Nem könnyű felkelni a sötét, téli hajnalokon. Kilépni a meleg lakásból a hideg lépcsőházba, onnan a ködös utcára. „De nem kényeztethetjük magunkat folyton!” – mondta tízéves Ágnes unokám, elhatározását magyarázva. Mivel egyetértek vele, csatlakoztam az elhatározásához. És hosszasan el is beszélgettünk. Arról, amit ő is tanult a hittanórán: hogy mit is jelent az advent, a Jézus születésére való várakozás. Arról, hogy ébren kell várakozni, amint erre az evangéliumbeli példabeszéd is tanít.

Nem könnyű dologra vállalkoztunk, tudjuk ezt Ágnessel mind a ketten – és alighanem még nagyon sokan. Az embernek szüksége van rá, hogy erőt vegyen kényelmességén, lustaságán. Szükségünk van erre az áldozathozatalra, hogy valóban fölébredjünk. „Ébredj, ember, mély álmodból!” – énekeljük a hajnali misén, pedig ott már nem alszunk. De az ének arra figyelmeztet, hogy valóban éberen éljük életünket, ne úgy járjunk-keljünk, mint az alvajárók, elmerülve a saját kis önző álomvilágunkban. Vegyük észre azokat az embertársainkat, akiknek szükségük volna a segítségünkre, a szeretetünkre. És észrevegyük azt is, mennyi igazi örömet készít számunkra Isten.

– Tessék felébredni – mondta abban a régi filmben a telefonoslány, mintha őrangyala lett volna a főszereplőnek. Nekünk ugyanezt mondja az adventi ének is. Ismétéljük ezt mi is magunknak, egymásnak: – Tessék felébredni!

Erzsébet néni

Fiataloknak

ELFELEJTETT MAGYARJAINKRA GONDOLVA

„Szent és üdvös dolog tehát imádkozni a halottakért, hogy feloldozást nyerjenek bűneiktől” (2Mak 12,46).

Végre sikerült ebben a zajos és nyüzsgő világvárosban egy kis csendet teremtenem magamban, hogy írni tudjak. Már megvolt a mindenszentek ünnepe és a halottak napi megemlékezés. A londoni Szent István Ház igazi kegyelmi kincsbánya, az irodám szomszédságában van a kápolna, ahol a tabernákulum előtt mindennap igyekszem felkészülni a „missziós lelkipásztori bevetésekre”. Ezek néha győzelemmel, néha fájdalmas vereségekkel érnek véget. Jó ezekről elbeszélgetni a kápolna csendjében a Mesterrel, vagy menyeyi Anyával. Úgy gondolom, hogy mindennek helye van az életünkben.

Miközben a háttérben hangzik a gregorián zene, megpróbálom áttörni a halál vastag falát, hogy értelmet adjak az élettemnek az örökkévalóság felé. November első napján, mindenszentek ünnepén egy kis, ötvenhatos magyarokból összeverbuválódott közösséggel kimentünk az egyik londoni katolikus temetőbe, hogy imádkozzunk az ott eltemetett magyar testvéreink lelki üdvéért, és meggyűjtsunk egy kis méceszt, amit a sírjaikra elhelyeztünk.

Ezt a halottak napi szertartást minden évben elvégezzük. Hozzáteszem: mindig új és új magyar sírokat fedezünk fel. Nem mindig kellemes, de nagyon hálás feladat ez, mert az elhunytakért való ima mindig „jó befektetés az Isten bankjába”. Minden ima, amit elmondok – és legfőképpen az elfelejtett magyar testvéreinkért – a saját lelkesemet is segít felkészíteni az örökkévalóságra, ahol színről színre fogom látni Teremtőmet és Megváltómat. En-

nél nagyobb befektetés nekem nem is nagyon kell!

Találkoztam itt, ebben a temetőben 1848-as szabadságharcossal, mint például Sztáray László gróf (sírja nagyon elhanyagolt állapotban volt); 1956-os magyarok sírjával, akik itt, Londonban találták meg először a szabadság értelmét; magyar lelkipásztor és angol püspök sírjával – értük is elmondtunk egy imát, és méceszt gyűjtattunk.

A közelben van egy lengyel temető, néha oda is elsétálok. A központban áll egy nagy kereszt, amely a katyni mészárlás áldozataira emlékeztet, rengeteg név van rávésve a talapatára. A történet ismeretében mindig az az érzésem, hogy itt le kell térdelnem, csak így illendő imádkozni a lengyel testvéreinkért.

Londonban élő magyar fiatalokkal beszélgetve a halottak napi megemlékezésről, néhányan megjegyezték, hogy bármikor és bárhol meg lehet ezt tenni. Ez igaz is, de nem árt, ha van egy nap minden évben, amikor veszem a fáradságot, és kimegyek egy temetőbe, hogy ott elmondjam az imát. Azokra a magyar testvéreimre is gondolok ilyenkor, akik messze vannak eltemetve a szülőföldjüktől, és ha én most megteszem a keresztényi kötelességemet, akkor remélhetem, hogy bárhol is temessenek majd el, valaki rólam is meg fog majd emlékezni imaiban, ha elhalad a sírom előtt.

Jó elcsendesedni és elbeszélgetni a Mesterrel: Jézus Krisztussal, aki azért szenvedett, azért halt meg és azért támadt fel, hogy nekem és neked is örök életünk legyen. Adj, Uram, örök nyugalmat elhunyt magyarjainknak, és az örök világosság fényeskedjék nekik! Nyugodjanak békében! Ámen

János atya, Londonból

EGY ÉLETBŐL ÖT ÉLET

Gyermekeket szült és életeket mentett egy agyhalott asszony

Már otthonában növekszik az a baba, akit fogantatásának huszonhetedik hetében, három hónapig agyhalottként kórházban kezelt édesanyja méhéből császármetszéssel segítettek világra nyáron a debreceni szülészeti klinikán – közölte Fülesdi Béla, a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrumának (DEOEC) elnöke a november 14-én tartott nemzetközi sajtótájékoztatón. A hírt a Vatikáni Rádió és a news.va is közölte.

A világon példa nélküli módon a születés után a harmincegy éves agyhalott asszony öt szervét négy, szervátültetésre váró beteg kapta meg – tette hozzá az aneszteziológus professzor.

Egy életből öt élet lett – fogalmazott az egészségügyi államtitkár a sajtótájékoztatón. Szócska Miklós köszönetet mondott a rendhagyó folyamatban részt vevő orvosoknak és szakdolgozóknak, valamint az elhunyt édesanya családjának, akik együtt az életet választották: a gyermek megszületése és az ép szervek átültetése mellett döntöttek.

A terhessége tizenötödik hetében járó nőt áprilisban agyvérzés miatt életveszélyes állapotban vitte a mentőhelikopter a DEOEC idegsebészeti klinikájára. A fiatal nőt megműtötték, de két nappal később beállt nála az agyhalál, a magzat viszont nemcsak élt, hanem az ultrahangvizsgálat szerint élénken mozgott.

A váratlanul drámai helyzetbe került élettárs-apa, az asszony szülei és orvossai is rendkívüli döntés elé kerültek: hagyják-e meghalni a tizenöt hetes

magzatot, vagy megpróbálják a szinte lehetetlent, fenntartani az agyhalott anya szervezetének működését, és felnevelni az anyaméhben a magzatot addig, amíg életképesen megszülethet a gyermek? Végül az élet mellett döntöttek. – Tizenegy orvos szakmai összefogásának és kilencven napig tartó küzdelmének eredményeként született meg császármetszéssel a terhesség huszonhetedik hetében az egészséges, ezernégyszázhusz grammos baba.

A baba egyébként a terhesség huszadik hetében – amikor kiderült a neme – az intenzív osztály dolgozóinak biztatására nevet kapott a családtól. A nővérek ezután nevéen szólították, beszéltek hozzá, a kórteremben folyamatosan szólt a rádió, hogy a magzat mindig halljon emberi szót és zenét.

A császármetszés után az orvosok és a családtagok úgy döntöttek, hogy az agyhalott édesanya szerveivel másokon is segítenek: négy különböző ember kapta meg az asszony szívét, máját, hasnyálmirigyt és két veséjét.

MTI/Magyar Kurír

TIZENÉVES FIÚ SZENTTÉ AVATÁSA

Néhány év múlva talán már a szentek sorában tisztelhetjük Carlo Acutist, aki mindössze tizenöt éves volt, amikor 2006 októberében elhunyt leukémiában – közölte a RomeReports hírportál.

A szenttéavatási ügyekben illetékes kongregáció munkatársa, Francesca Consolini kiemelte: a szentség máshogy nyilvánul meg tizenöt éves korban, mint harminc vagy ötven évesen, hiszen mások a felelősségek, a szerepek és a feladatok.

Carlo Acutis nem keresztény környezetben nevelkedett, mégis – mint szülei és osztálytársai elmondták – segítette a körülötte élőket, hogy hitben éljenek, s mindannyiuk tiszteletét kivívta rendkívül következetes világlátásával.

„Nem szégyellt a hitéről beszélni másoknak. És senki sem gúnyolta ki érte, mert mindenki megértette, mennyire valós, mennyire belülről jövő a hite. Nem va-

lamiféle mesterkél, megjátszott dolog volt, amiből csúfot lehet üzni. Tökéletesen tiszta volt és nyugodt” – mondta róla Francesca Consolini.

Az Eucharisztia iránti rajongása kiemelte őt a többiek közül. Minden nap részt vett szentmisén. Informatikai ismereteit arra fordította, hogy létrehozson egy weboldalt, amely az Oltáriszentséggel összefüggő csodákat gyűjti egybe a világ minden tájáról.

Szenttéavatására azonban egy kicsit még várni kell. Először a Vatikán áttanulmányozza életét, s amennyiben úgy találják, hogy korához és körülményeihez mértén valóban szent életet élt, Isten tiszteletreméltó szolgájává fogják nyilvánítani. □

NÉPSZAVAZÁS A HÁZASSÁGRÓL

Hétszázötvenezer aláírás gyűlt össze két hét alatt a Család nevében elnevezésű mozgalom kezdeményezésére indított aláírásgyűjtés során. A civil kezdeményezést a horvát katolikus püspöki kar, a horvát ortodox egyház, az ország más keresztény felekezetei és a muzulmán közösség is támogatta.

Hatezer önkéntes gyűjtötte az aláírásokat az egész országban. Már az első héten háromszázhetvenötezer aláírás gyűlt össze – ennyi kellett volna a referendum kiírásához. A horvát kormány azonban időközben négyszázötvenezerre emelte a szükséges aláírások számát, az eredmény azonban ezt az elvárást is felülmúlta.

December elsején a következő kérdést kell majd megválaszolniuk az embereknek: Egyetért-e Ön azzal, hogy a Horvát Köztársaság Alkotmányába illesszék be a rendelkezést, amely kimondja, hogy a házasság egy férfi és egy nő közötti egység?

A népszavazást kezdeményező világi katolikus szervezet vezetője, Keljka Markić a SIR kérdésére elmondta: a támogatóik magánemberek, családok, az egyetemes emberi értékek védelméért elkötelezett horvát szervezetek, vallási

közösségek, mozgalmak. Parlamenti pártok és parlamenten kívüli csoportok is melléjük álltak. Céljuk, hogy a házasság mint egy férfi és egy nő köteléke, alkotmányos védelem alá kerüljön, még hozzá a leginkább demokratikus eljárás, a népszavazás által. Ily módon a horvát állampolgárok megakadályoznák, hogy a kormány bármiféle változtatást érvényesítsen a témában.

Markić kifejtette, hogy a kormány nem támogatja a kezdeményezést, a miniszterek és a köztársasági elnök nyilvánosan is támadta azt. Ugyanakkor a közvélemény-kutatási adatok azt bizonyítják, hogy a lakosság kilencven százaléka egyetért azzal a gondolattal, hogy a házasság egy férfi és egy nő közötti egység. Éppen ezért reménykednek benne, hogy sokan járulnak majd az urnákhoz.

(MK)

Floridai levél

MIKOR VAN?

Mikor is van karácsony...? Teszem fel a jogos kérdést, hiszen az első amerikai „karácsonyom”-at éppen nyáron, júliusban értem meg. És nem kisebb helyen, mint a legnagyobb kaliforniai misszió, a Mission San Louis Rey területén és rendezésében. Tanakodtam, elmenjek-e a rendkívüli Christmas in July, vagyis a „Karácsony júliusban” elnevezésű népiünnepélyre? Zavart az ünnepség mottója, amely nem azt hirdette, hogy ez olyan lesz, mint a karácsony, de kijelentette, ez a karácsony júliusban.

Gyönyörű nyári reggelen, a „politikai korrektség”-nek megfelelően, színkülönbséget nem ismerve gyülekezett a környék apraja-nagyja, hogy élvezze ezt a szokatlan „ünnep”-et. A dombokról lehúzódtak a mexikói vendégmunkások bódékban élő családtagjai. Élénk szemű gyermekcsereg rohanguzott, tömve magába a jobbnál jobb falatokat: a mély gödörben egész éjszaka parázson sült húst, az elmaradhatatlan „forró kutyát” (hot dog) és a kiváló édességeket. „A Karácsony júliusban” vidám, gondtalan népiünnepély volt.

De minden kedvessége ellenére sem barátkoztam meg az elnevezésével. Emlekszem, nagy ajándékozásokkor hány-szor kiáltottunk/kiáltunk fel: De hiszen ez olyan, mint a karácsony! Viszont soha nem állítottuk, hogy ez maga lenne „a” karácsony...

Az üzletekben alig várták/várják, hogy a hangszórók teljes erővel üvölt-hessék a jól ismert, kedves, világi karácsonyi dalokat. Így volt ez eddig. Idén azonban az egyik hatalmas üzletlánc annyira türelmetlenkedett, hogy topor-zékolásában lekörözte az összes többi vállalatot, és száz nappal az ünnepek előtt, szeptember közepén, „ráállt” a karácsonyra.

Hónapokig készültünk a valójában csak egy napot jelentő ünnepre. December 25-én, reggel, délelőtt van az ajándékozás. Viszont éjfél után már hiába keres-sük a „karácsony”-t. Új cél van. Néhány nap és itt van a szilveszter! Sietni kell!

Kezemben a San Diego Union-Tribune című lap kerekén tíz évvel ezelőtti, 2003. december 24-i számában közölt, nagy méretű karikatúra. A jól ismert szótlán, nem halló és nem látó három majom figuráját a pomponos sapkás „Mikulások” váltották fel, ezzel az aláírással: Modern day Christmas – vagyis e modern világban már nem hallom és nem említem Jézust... Vajon idővel (talán nem is sokára) az ünnepet a Mikulás szánját magasból lehúzó Rudolph, a kedves, piros orrú rénszarvas jelképezi majd?

De ne csodálkozzunk. A Sarasota Herald-Tribune két évvel ezelőtti „Szellemes horoszkóp”-jában ajánlják, hogy aki meg akar szabadulni a keresztyvitzől, csak fújja le azt a hajszáritójával... (Egy újabb „fogalomzavar” eredménye a „keresztyény” és az „iszlám” összemosása, vagyis a „kriszlám”).

Értelmét veszítette (volna) a karácsony? Egy, az ünneppel kapcsolatban, Ausztráliában végzett felmérés eredménye szerint a megkérdezetteknek csupán huszonhárom százaléka éli meg az adventet az év legcsendesebb időszakaként, mégis kilencvenegy, illetve nyolcvanöt százalék gondolja úgy, hogy ebben az időben „azért” többet kellene foglalkozni a családdal, a barátokkal...

Végezetül hadd idézzem az NBC egy közvélemény-kutatásának meglepő eredményét. A kérdésre – Hiszel-e Istenben, és maradjon-e Isten az amerikai kultúrában? – a valaha beérkezett legnagyobb számú választ kapták. És a megkérdezettek nyolcvanhat százaléka úgy válaszolt: igen.

Bitskey Ella, Sarasota

NEMZETI ÜNNEP MÜNCHENBEN

Akárcsak március 15-ét, az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulóját is együtt ünnepelte meg a Münchener Magyar Katolikus Egyházközség, az Augsburgi Szent László Katolikus Misszióval és az Erdingi Magyarok Szervezetével a bajor főváros katolikus főiskolájának elegáns dísztermében.

A műsort ezúttal is Szarvas Erzsébet állította össze, és ő idézte fel az akkori eseményeket is. Felhívta az igencsak szép számban egybegyűlt hallgatóság figyelmét 1848 és 1956 közös vonásaira; arra, hogy mindkét forradalom és szabadságharc az ifjúság tüntetésével kezdődött, mindkettő a túlerővel vívott reménytelen harccal folytatódott, és végül a könyörtelen megtorlással, vezéreinek legyilkolásával végződött. A díszbeszédet Wittner Mária országgyűlési képviselő mondta. Ebben saját emlékeire is kitért, hiszen a szabadságharcot

követő megtorlás őt is halálos ítélettel sújtotta, amit – miután kétszáz napot töltött a siralomházban – végül is életfogytiglani börtönbüntetésre változtattak. Wittner Mária úgy vélte: mind a mai napig nem sikerült méltóképpen megvalósítani 1956 örökségét. Hangsúlyozta azonban, mindent elkövet annak érdekében, hogy a forradalom és szabadságharc üzenetét ne lehessen meghamisítani. Az ünnepi műsorban énekükkel felléptek a hétvégi magyar iskola növendékei is,

Wittner Mária országgyűlési képviselő beszélt a müncheni magyarok október 23-i ünnepségén (Fotó: Engel)

majd egykorú költemények emelték az ünnepség színvonalát. Így elhangzott Illyés Gyula Egy mondat a zsarnokságról, Tamási Lajos Piros a vér a pesti utcán, valamint Jókai Anna Ima Magyarorszáért című verse, amelyben a Magyar Írószövetség korábbi elnöke – mintegy ráhangolva Márai Sándor 1956 karácsonyára írt Mennyből az angyal című költeményének keserű hangulatára – így fohászodik az Úrhoz:

Öregisten, Nagyisten
más remény nincsen
mint igazad, kegyelmed
hogy Te szabj végül rendet
Maradék országnak
adj életet kedvet
a lecsonkolt többi
gyógyítgasd ne engedd
önnön-gyilkosává válni
haza kell találni!

Vincze András

A müncheni hétvégi iskola növendékeinek szereplése az október 23-i ünnepi megemlékezésen (Fotó: Engel)

EGY SZENT MELLETT ÉLTEM...

Párbeszédkötet Dziwisz bíborossal II. János Pál pápáról

Egy szent mellett életem címmel jelent meg Stanisław Dziwisz krakkói bíboros érsek, II. János Pál egykori személyi titkára és Gianfranco Svidercoschi újságíró beszélgetőkönyve. Feltárulnak benne a szentté avatás előtt álló pápa hétköznapijai, az Egyház szerepéről, feladatáról, útjáról vallott gondolatai.

„Szívemben, emlékeimben, de egész valómban kitörölhetetlen jellé vált a pápával együtt töltött huszonhét év. Ez nem is lehet másként. Életem leghosszabb és leglényegesebb tapasztalatáról van szó... A visszaemlékezés épít, és ösztönöz engem, elmélyíti egyházi szolgálatomat. Figyeljünk fel a pápa sírhegyénél kigyózó végelethatalan sorokra! Az emberek azért keresik fel, hogy kifejezzék a személyével való kapcsolatukat, hogy megosszák gondolataikat és közbenjárását kérjék megoldhatatlannak látszó élethelyzeteikre. Számukra a Szentatyja nem halt meg. Jelen van a mindennapi lelki életükben és tetteikben is” – fogalmaz az érsek a könyvben.

Az újságíró a II. János Pál halála utáni időszakra emlékezve ezt mondja: „Halálakor és temetésakor sokan azt mondták, hogy az em-

bertömeget szentimentális rajongás vitte a sírhoz. Meg voltak győződve arról, hogy miután minden szertartás lezajlik, visszatér az élet a régi kerékvágásba. Aztán annak lehetünk tanúi, hogy az emberek tömegesen újra felfedezték keresztyényi hivatásukat, de legalábbis más szemmel nézték a történeteket, életüket”.

Dziwisz bíboros erre így válaszol: „Azokban a napokban az emberek rádöbentek arra a végtelen valóságra, ami a történetek mélyén rejlik. Hogy a pápa személyében a halálát közhelyzetbe fogható marad Isten közelsége. Hiszen Karol Wojtyła hitével, életével és küldetésével közeledett hozta az evangéliumot, és szorosan összekapcsolta azt az ember életével”.

A Radio Vatican kérdéseire válaszolva Gianfranco Svidercoschi azt emelte ki, hogy II. János

Pál pápa kiemelten fontosnak tartotta, hogy az Egyház ne mint intézmény, hanem mint a közösség Egyháza jelenjék meg a világban. Ezt mutatja például a világiak szerepéről alkotott felfogása, amit már krakkói érsekként következetesen képviselt. A világiakat a ma Egyháza főszereplőinek tekintette, azt vallva, hogy az Egyház változások előtt áll, és ehhez szüksége van új főszereplőkre. Ehhez kapcsolódik II. János Pál kiállása az ifjúság mellett, fellépése a világifjúsági találkozókra.

Svidercoschi szerint az is iránymutató, milyen nézeteket vallott a lengyel pápa a nő szerepéről az Egyházban és a társadalomban. „A nő zsenije” – ezzel a kifejezéssel írta le a nő kiemelt rangját. Az az elkötelezettség, ahogyan síkra szállt a nő, a házasság és az élet méltóságáért, védelméért, sokkal többet tesz, mint arra az új feminizmus valaha képes lenne. □

EURÓPA – ÉS MÁRAI

Több mint tizenöt éve, 1998 tavaszán a híres milánói Adelphi Kiadó Le braci (Parazsak) címmel megjelentette Márai Sándor A gyertyák csonkig égnek című, 1942-ben írt regényét.

A könyv piaca dobását bámulatosan jól megszervezett propaganda-hadjárat előzte meg. Újra és újra szót ejtettek róla a rádiók, a legjelentősebb napilapok egymással vetélkedve hozták a képekkel illusztrált ismertető szövegeket, melyek kapcsán nemcsak maga az író, de Budapest, sőt az 1956-os forradalom is szóba került, új jelentőséget kapott.

Hogy Márai nagy író – ez számomra nem volt újdonság, de ez a hirtelen támadt népszerűség mégis meglepett. Kik és miért fedezték föl éppen most? – tűnődtem, hiszen a Nyugat sohasem volt velünk szemben túlságosan nagylelkű, de méltányos sem! – Kik pénzelik a kiadásokat, és kik fognak óriási összegeket keresni rajta? – De felhagytam a töprengéssel: mert nem ezek a körülmények érdekesekek és fontosak. Hanem maga a mű.

És ezt akkor sokan fölismerték. Márai, az újra fölfedezett mester címmel a Corriere della Serában Giorgio Pressburger mutatta be az író életét és alkotói módszerét.

„Regényeinek zöme huszonnégy óra leforgása alatt játszódik le, mint a görög tragédiák, és erkölcsi, egzisztenciális kérdéseket boncolgatnak – írta többek között. – Márait stilisztikai igényessége és tömörsége nemzedéke legnagyobbjai közé emeli. Az emigráns sors igen sok művész fejlődésében játszott döntő szerepet. Márai társai: Gombrowicz, Nabokov, Berberova és mások. Azt mondhatjuk, hogy Joyce-tól kezdve, az egész huszadik századi irodalmat a gyökértelenség jellemzi. Napjainkban, a Nagy Népvándorlással – ahogyan Enzensberger nevezi – ez a jelenség még fontosabbá és gyakoribbá vált.”

Majd befejezésül:

„Magyarország és Közép-Európa szellemi gazdagsága figyelemreméltó. Most, hogy a legfőbb akadályok összeomlottak, lehetőség nyílt egymás kölcsönös megismerésére, földrészünk különböző kultúráinak párhuzamba állítására.”

Az ismert milánói lap egy későbbi számában Antonio D’Orrico már ki-mondottan a „Parazsak”-at méltatta: „A titok, a végzet, az árulás, a barátság, a szerelem, a magány, a bosszú és a vázalkozás a témája ennek a gyönyörű könyvnek. Márai alapélménye, hogy mindaz, aminek valaha hűséget esküd-tünk, nincs többé. Létezett egy világ, melyért érdemes volt élni, de ez a világ halott. Nemcsak regényhőseink, de az író-nak magának is ez volt a tragédiája: tanújává kellett lennie egy civilizáció szét-hullásának. Ő, micsoda remek filmet tudott volna ebből készíteni Luchino Visconti!”

Márai 1948-ban, családjával együtt végleg elhagyta Magyarországot. Búcsút mondott hírnevének, a népével fenntartott közvetlen kapcsolatnak, a kényelemnek. Nem volt hajlandó semmiféle kompromisszumra. Elkezdett egy életet, mely a teljes lemondáshoz vezetett. Tovább olvasott, és tovább írt. Ezen kívül nem érdekelté semmi. Hazájában is lassan távoli idegen lett, csupán az emigráns lelkiállapotról írt Halotti beszéd című költeménye járt titokban kézről kézre. De sohasem panaszkodott. Pusztába kiáltó szóként is – rendületlenül folytatta a munkát.

Tizenöt éve Európa felfedezte Márait, az író-t. Fölfedez-e újra azt az értékvilágot is, amiről ez az író szólt?

Saáry Éva

ISTEN HOZTA KÖZÉNK – AZ IDEGENBEN

(Folytatás az 1. oldalról)

Azt kívánom, hogy Isten áldása kíséresse és segítse őket szép álmaik, nemes célkitűzéseik megvalósításában. Bár Katolikus Egyházunk senkit sem bátorít szülőföldje elhagyására, mert ez legtöbb-ször nagy emberi veszteségekkel, sok küzdelemmel és szenvedéssel is jár, de külföldön mindenkit szeretettel fogad, ha már úgy döntött, hogy hazájától távol él, becsületesen dolgozik vagy tanul. Mindenkinek felajánlja segítségét, hiszen az Egyházban sehol sem vagyunk „idegenek és jövevények, hanem a szentek polgártársai és Isten családjának tagjai” (Ef 2,19), a hívők közösségében mindenütt otthon vagyunk, otthonra találunk; úgy ápolhatjuk keresztény hitünket, mint odahaza, ahol jó szüleinktől, nagyszüleinktől és nevelőinktől elsajátítottuk édes anyanyelvünket, első imáinkat, hitünket és magyar kultúránkat. Egyházunk külföldön is felajánlja szolgálatait, elsősorban hitünk és kultúránk megőrzésében és ápolásában, de más területeken is. Ugyanakkor arra is számít, hogy hazulról hozott szellemi kincseinkkel, kiváló anyanyelvi és egyéb ismeretünkkel, nem utolsó sorban, keresztény és magyar helytállásunkkal gazdagítani fogjuk külföldi magyar közösségeinket, és ezzel együtt a befogadó ország kulturális örökségét is.

Krisztus szeretete az elvándorlók iránt arra serkent minket, keresztényeket, hogy az idegenben se hagyjuk magukra, hanem segítsük azokat, akik eljöttek szülőföldjükről, és most körünkben akarnak becsületesen élni, tanulni, dolgozni, idegen országokban keresik megélhetésüket és reményeik beteljesedését. Keresztény hivatásunkhoz tartozik, hogy felkaroljuk rászoruló testvéreinket, függetlenül attól, hogy magyarok vagy nem

magyarok. Hitből fakadó keresztény elkötelezettségünk a társadalomban megkívánja, hogy – együttműködve az illetékes egyházi és civil szervekkel – részt vegyünk – a közjó szolgálatában; a vándorlásból és a kultúrák keveredéséből adódó konfliktusok idején is hirdessük az igazságosságot, a szeretetet, a béke és a párbeszéd kultúráját; védelmezzük az elvándorlók jogait, támogassuk társadalmi, kulturális, vallási beilleszkedésüket és gazdasági felemelkedésüket az új környezetben. Tekintettel a napjainkban tapasztalható világméretű elvándorlásra és a vele járó nagy társadalmi átalakulásokra, ezzel a dialógust, békét és testvériséget tanúsító magatartásunkkal annak a kialakulóban levő új társadalomnak tesszünk jó szolgálatot, amelynek alapját Krisztus Urunk vetette meg az Egyházban, ahol az emberek tisztelik a másik jogait, szolidárisak, igazságosságban, békében, szeretetben élnek egymással, és Pál szavai szerint: „nincs többé zsidó vagy görög, rabszolga vagy szabad, férfi vagy nő, mert mindannyian eggyé lettek Krisztus Jézusban” (Gal 3,28). Hiszen „ami a testben a Lélek, azok a keresztények a világban”, és nekik az a hivatásuk, hogy a Lélek gyümölcseivel táplálják a világot: „Isten rendelte őket erre a helyre, nem lenne illendő elhagyniuk azt” (vö. LG, 38; Levél Diognétoszhoz, VI, 10).

A külföldön élő magyar katolikusok sehol sem idegenek az Egyházban. Saját nyelvünk, kultúránk, hagyományunk megőrzése mellett külföldön is annak az egyetlen Katolikus Egyháznak vagyunk a teljes jogú tagjai, amelyhez elvándorlásunk előtt is tartoztunk a hazai tájakon. Még akkor is, ha kivándorolt elődeink ve-rejtek munkája, hazaszeretete és hithűsége szép magyar templomokat, magyar

iskolákat, eleven magyar egyházközségeket hozott létre világszerte: ezek a külföldi magyar egyházközségek mindenütt a helyi egyházak szerves részeit képezték. Régi emigráns hitőseink sem éltek elszigetelten vagy gettóban. A Katolikus Egyházban egyetlen testvéri közösséget alkottak a befogadó nemzet és a vele élő népek egyazon krisztusi hitet valló tagjaival, ezzel is tanúsítva, hogy az Egyház valóban katolikus, egyetemes; a népek, a nemzetek, a kultúrák szeretetközössége, ami ugyanannak a Léleknek gyümölcse, aki az első pünkösdi napján, Jeruzsálemben hitben és szeretetben egyesítette a világ népeinek legkülönbözőbb tagjait. Ez azt jelenti, hogy a Katolikus Egyház sem itthon, a Duna-Tisza táján, sem másutt, az idegenben, nem nemzeti egyház, hanem „az Atya, a Fiú és a Szentlélek egységéből eggyé vált nép”. Ez a sokszínű, sok nemzetből, sok kultúrából eggyé vált nép túllép a nemzeti határokon, és mindenütt vár minket. Benne bárhol otthonra találunk, ha az Úr Lelke vezérel minket, és együttműködünk másokkal, mint ahogyan ezt VI. Pál pápa szépen megfogalmazta: „Napjainkban testvériségre van szükség; a barátság minden modern emberi együttélés alapelve. Ahelyett, hogy saját felebarátunkban az idegent, a riválist, az ellenszenvest, az ellenséget látnánk, meg kell szoknunk, hogy az embert lássuk benne; ami azt jelenti, hogy olyan valakit, aki velünk egyenlő, és épp úgy méltó a tiszteletre, a megbecsülésre, a támogatásra, a szeretetre, mint mi magunk... hogy tágra nyílhassanak a szeretet határai” (VI. Pál karácsonyi rádiószózata, 1964. december 22.). Ez helyenként nem kis áldozattal jár, és szoros együttműködést kíván a helyi egyházakkal.

Külföldön sok lehetőségünk van hitünk és kultúránk ápolására és fejleszté-

sére. Magyar papokat, templomokat is találunk, de ezek a legtöbb helyen hiányoznak. Hitünket azonban ebben az esetben se hanyagoljuk el. Használjuk ki a lelki élet helyben kínálgató szolgálatait, ha már sehogyan se jutunk magyar lelkipásztori szolgálathoz. A nagy kérdés e tekintetben mégsem annyira az anyanyelvi ellátás hiánya lesz, hanem sokkal inkább az, amit Jézus így fogalmazott meg: „hogyan amikor az Emberfia eljön, talál-e hitet a földön?” (Lk 18, 8) Vagyis, hogy mi mit akarunk? Van-e bennünk hit, amelyet külföldön is őrizni, ápolni, gyakorolni akarunk? Meg akarjuk-e őrizni Szent István örökségének szellemi kincseit? És mindezekért mire vagyunk képesek? Képesek vagyunk-e felállítani az értékek sorrendjét, és Isten fényében szemlélni földi létünket? Képesek vagyunk-e biztosítani a hit elsőbbségét? Benedek, Európa nagy szentje arra int, hogy Krisztusnak elébe semmit se helyeztetek! A karácsony előtti Krisztus-várás idején imádkozzunk, hogy az Úr bennünk is hitet találjon, amikor eljön: „Taníts engem útjaidra, Uram, hogy igazságod szerint járjak, és teljes szívvel féljem nevedet” (Zsolt 86,11).

Miközben most újra megköszönöm a külföldi magyar Testvérek minden anyagi, szellemi és erkölcsi támogatását közös krisztusi küldetésünk szolgálatában, kívánok Mindenkinek jó felkészülést az Úr érkezésére, áldott, szent karácsonyi ünnepeket és boldog új évet.

Mindezek után pedig – Nagyasszonyunk, a Boldogságos Szűz Mária, Szent István király és az összes magyar szentek közbenjárására – áldjon meg benneteket a mindenható Isten: az Atya, a Fiú és a Szentlélek.

Budapest, 2013. december 1.,
advent első vasárnapján

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Az adventi időszakban a keresztények örömmel készülnek Jézus születésének ünneplésére. Van azonban sok olyan ember is a világon, akik nem osztják velünk ezt az örömteli várakozást. Őértük is és az ő üdvösségükért is született, halt meg és támadt fel Jézus, az Isten Fia. Mit tehetnénk, hogy ők is felismerjék Őt, és részesedjenek az Ő örömeiben? Jézus Krisztus első és legnagyobb ajándéka, a Biblia és az Egyház tanítása szerint, maga a Szentlélek. Őt mondhatjuk a megtestesült Ige fényének, hiszen az egyházi ének őt „boldogságos fény”-nek, „lelkünk édes vendégé”-nek nevezi. A bennünk lakozó és bennünket megvilágosító Szentlélek gyümölcseről Pál apostol szól a Galatákhoz írt levelében: „A Lélek gyümölcse pedig a szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás” (5,22).

Figyeljünk fel arra, hogy Pál nem többes számban, hanem egyes számban használja a „gyümölcös” (görögül: *karposz*) szót, bár utána kilenc adományt sorol fel. Azért teszi ezt Pál, mert a Szentléleknek csak egy gyümölcse van, mégpedig a szeretet, a többi nyolc adomány pedig a szeretet tulajdonságait, kíséreit, hatásait, feltételeit fejezi ki. Jó, hogy Pál így felbontja a szeretet szó értelmét, mert ezzel jobban meg tudjuk érteni, hogy milyennek is kell lennie a Szentlélek által megvilágosított ember életének. Lássuk ezt egy kicsit részletesebben.

Kezdjük az örömmel. A szerető ember szívében csendes öröm durzsol, és tud örülni akkor is, ha sok baj és fájdalom veszi körül. A szerető ember

nem gyűlöl senkit, és ezért béketeremtő: békehullámok áradnak belőle, melyek feloldják az ellentéteket. A szerető ember türelmes: mindent eltűr és mindent elvisel, mert tudja, hogy a felhők fölött ott ragyog az Isten napja, mely végül meghozza a szeretet végső győzelmét. A szerető embernek természetesen a kedvesség, hiszen tudja, hogy mindenki Isten szeretett teremtménye. Azt már nem is kell bizonyítani, hogy a szerető ember jó, hiszen az egyetemes szeretet mindenki iránti egyetemes jóságra hangolja az ember szívét. Az is világos, hogy az igazi szeretet hűség, hiszen a Szentlélek örök szeretete hatja át. A szelídség szintén a szerető ember tulajdonsága: ezt Jézusnál látjuk leginkább, aki mindenkit, még ellenségeit is szeretete, és ezért volt mindig „szelíd és alázatos szívű”. Végül az önmegtartóztatás feltételként tartozik a szeretethez: akit ugyanis vad vágyak hajtanak, az nem tud mindenki iránt jó, megértő és megbocsátó lenni.

Nos, ha a keresztények a most leírt módon lesznek igazán szerető, örömteli, békés, türelmes, kedves, jó, hű és szelíd emberek, akkor a többi ember előbb-utóbb fel fog figyelni arra, hogy miért is vagyunk ilyenek, honnan származik e viselkedésünk, és miért tudunk ebben a sötét világban is a „világosság fiai”-ként élni. Akkor remélhetjük, hogy majd ők is erre kezdenek vágyakozni, és kitárják szívüket mindannyiunk Üdvözítője, Jézus Krisztus felé, akitől a Szentlélek és annak csodálatos gyümölcse származik. Imádkozzunk tehát ebben az adventi időben, hogy ily módon készítsék elő a keresztények a minden emberhez közelíteni akaró Üdvözítőnk útját.

Nemeshegyi Péter SJ

HÁZASSÁGRÓL...

(Folytatás az 1. oldalról)

A válaszoknak január végére a Vatikánban kell lenniük...

– *A megyéspüspökök kiket fognak megkérdezni? A plébánosokat? Ők pedig a híveket? Az idő csakugyan rövid...*

– A munka már megkezdődött. Egyházmegyénkben például összehívtam a papi szenátust, tárgyalok az esperes urakkal, illetve a pasztorális tanácsal, amely javarészt világiakból áll. Velük is meg kívánom beszélni ezeket a kérdéseket. Már azt is kértem tőlük, hogy mindezt továbbítsák a plébániák felé. A plébános atyák megtehetik, hogy ismerve a híveket, saját tapasztalataik alapján válaszolnak...

– *A szinódusra készülő anyag komoly adatbázis lesz a családok helyzetéről.*

– Így van. Bekértem Blanckenstein Miklós pasztorális helynöktől a családokra vonatkozó országos statisztikákat. Van tehát egy viszonylag rendszerezett adatbázisunk Magyarországról, amely az állami mellett az egyházi statisztikát is tartalmazza. Ez sok szempontból nem mutat rossz képet...

– *Őn szerint milyen helyzetben van a család intézménye?*

– Számos olyan ország van, ahol még mindig viszonylag szilárd. Vannak azonban olyan helyek is, ahol a miénknél is több a probléma. Ott még nehezebb megszólítani őket. Szerencsére a nyugati világban is nagyon erősek és öntudatosak a családmozgalmak. Szerte a világban, így hazánkban is van a püspöki karnak családbizottsága, s működnek olyan kurzusok, ahol az Egyháznak a családról és a házasságról szóló tanítását közösen tanulmányozzák, magyarázzák. Boldog II. János Pál pápa működése alatt sok pozitív kezdeményezés indult. Kellenek is

ezek, mert a helyzet komoly. Például az utóbbi három évtized során Európában megváltozott a házások aránya. Harminchárom évvel ezelőtt a *Familiaris consortio* kitért arra, hogy bizony vannak, akik ugyan katolikusok, de elváltak és polgárilag újraházasodtak. Ma is létezik ez a pasztorális probléma, de sokkal többen vannak azok, akik semmilyen házasságot nem kötnek, és így élnek együtt. Az ő arányuk Magyarországon az együtt élő párok között meghaladja az ötven százalékot, a fiatalabb korosztályoknál ez nyolcvan százalék. Bizonyos mértékig még a plébániai közösségek tagjai esetében is ez a helyzet. Látni kell ezt a fontos jelenséget, és súlyának megfelelően kell kezelni. Ugyanakkor van ebben valami bátorító is. Ugyanis, ha megkérdezzük a fiatalokat, hogy miért élnek így, miért nem kötnek házasságot, a legtöbben azt válaszolják, hogy „nem akarom magam annyira lekötöni”... Ez azt jelenti, hogy a házasság tudata még mindig eleven az emberekben: tudják, hogy az komoly kötelezettségvállalás. Ilyen értelemben ígéretes ez a jelenség.

– *De mit lehet tenni e téren? Az Egyház tanítása a házasság szentségéről bizonyára nem fog megváltozni...*

– Már Jézus idejében is „kemény beszédnek” nevezték az apostolok a válásról szóló tanítását. Jézus nem a statisztikákra figyelt: a teremtő Isten szemével nézte az embert. Mi sem, a pápa sem tekintheti tehát erkölcsi mércének a romló statisztikákat. Maga a Teremtő mindenki másnál jobban tudja, mi igazán jó az embernek. A részletekről azonban lehet beszélni. A házasságról szóló jogszabályok sokszor alakultak a történelem során. Ez nem azt jelenti, hogy a felbonthatatlanság változott volna. Az érvénytelenség kimondásának eljárása viszont például változott, és változik korunkban is.

Bókay László/MK

HÍREK – ESEMÉNYEK

Szent Erzsébet tisztelete Viterbóban

Árpád-házi Szent Erzsébet liturgikus emléknapiján az olaszországi Viterbóban Lino Fumagalli püspök mutatott be szentmisét a szent koponyaereklyéit őrző San Francesco-templomban.

A november 17-i viterbói szentmisén koncelebrált Alfredo Cento, a viterbói Szent Péter Teológiai Intézet elnöke. A szertartáson részt vett családjával Győri Iványi Gábor, Magyarország szentszéki nagykövete; Rabi József, a Máltai Lovagrend tagja három b-udapesti és egy bécsi rendtársával, valamint Linder Ágnes biblikus, a viterbói Szent Péter Teológiai Fakultás szentírásstanára. Az ünnepi szentmisén került sor az új harmadrendi ferencesek felvételére. A szertartás után a résztvevők lerótták tiszteletüket Árpád-házi Szent Erzsébet ereklyéi előtt.

Nyolcvan ország terroristái Szíriában

Aleppóban nincs víz, világítás és gáz, pedig télen nulla fok alá süllyed a hőmérséklet. Az energiaellátás megbénulásaért a terroristákat teszi felelősség a SIR hírügynökségnek adott nyilatkozatában Giuseppe Nazzaro aleppói címzetes püspök. Egy egész nép szenved, családok veszítik el otthonukat, tömegesen menekülnek az emberek. A kezdetben reformokat követelő ellenzék ma már nem létezik. Már csak a terroristák léteznek, akik a világ nyolcvan országából gyűltek össze – mondta Nazzaro püspök. – Ezeket az országokat csak az érdekli, hogy fegyvereket adjanak el, és ha már mindent leromboltak, majd jelentkeznek, hogy készek újjáépíteni az országot. És akkor a romok felett felépítik saját gyáraikat. Benyújtják a számlát, és ha nincs pénz kifizetni, elveszik az olajat, a gázt. Nem más ez, mint új gyarmatosítás – fogalmazza meg a püspök.

Győri püspök(ök) Rómában

Boldog Apor Vilmos vértanú püspök ereklyéjét ünnepélyes igeliturgia keretében október 17-én adta át Rómában Pápai Lajos győri püspök a hu-

szadik század vértanúi emlékére kijelölt Szent Bertalan-templomban. A Tevere folyó szíjén álló templomot XVI. Benedek pápa a Sant’Egidio közösségre bízta, amely ott a közelmúlt mártírjainak emlékét is ápolja, bemutattva ereklyéiket. – Két nappal korábban Pápai Lajos püspök aranymisét mutatott be a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában. Az aranymisés áldás kapcsán a főpásztor arra buzdította a jelenlévőket, hogy imádkozzanak pápi hivatásukért. A lélekemelő szentmise végén felcsendült a Himnusz és a Boldogasszony Anyánk kezdetű ének.

Munkácsi jubileum

Október 12-én Antonio Franco érsek mutatott be szentmisét Munkácson, melyben – három héttel a székesegyház felszentelésének jubileuma után – ismételt hálát adtak Kárpátalja egyházának önállóvá válásáért. Majnek Antal püspök köszöntötte az érseket, Ukrajna egykori nunciusát, a húsz éve megalapított Kárpátaljai Apostoli Kormányzóság első vezetőjét. Amikor huszonnégy évvel ezelőtt először merült fel az önálló kárpátaljai egyházmegye gondolata, az új nuncius feladata volt ennek megvalósítása.

Nagyvárad püspökre emlékeztek

Spányi Antal székesfehérvári püspök tartott előadást az egykori székesfehérvári, majd nagyvárad püspökről, Vurum Józsefről október 12-én a nagyvárad püspöki palota dísztermében. Az 1763-ban született Vurum József olyan főpásztor volt, akinek mentalitása leginkább Ferenc pápához hasonlítható – fogalmazott beszédében Spányi Antal püspök. Az esetek, a legszegényebbek, a fogyatékkal élők felé fordult egész életében, Váradolasziban kórházat alapított, Nyitrán a nőnevelésnek vetette meg az alapjait. Több reformországyűlésen is részt vett, szívén viselte a magyarországi katolicizmus egészének ügyét – mondta róla Spányi Antal püspök. □

A FIDIBUSZ

A mai nemzedék talán már nem is tudja, mi a fidibusz.

Kezdem tehát az elejéről. Mielőtt Irinyi János 1836-ban – egyébként tizenkilenc éves korában – feltalálta a foszforos gyufát, tűzhöz jutni nem volt könnyű dolog. Említésre alig méltók a mintegy száz évvel korábbi kísérletek, szerkezetek, hiszen részint veszedelmesek, részint drágák voltak, és így nem is terjedtek el nagyon. Röviden elmondom inkább, milyen volt a tűz élete, sorsa a magyar házban a gyufa – vagy mint akkor mondták: gyújtó – feltalálása előtt.

A nap első dolga, teendője volt tüzet gyújtani a konyhában – acél, kova és tapló segítségével. A kova és az acél összeütésével szikrát csiholtak, ez pedig izzásba hozta a taplót. A tüzes taplót forgácsba tartakt és csóválták, míg lobbot nem vetett. – A „csóva” szó egyébként innen ered. – A tűzre aztán egész nap ügyeltek. A gyertyákat vagy a tűzhely lángjánál meggyújtott forgáccsal gyújtották meg, vagy „büdös kővel”. Ez utóbbi dolog úgy történt, hogy az izzó taplóhoz kénkövet tartottak, míg az lángra lobbant. Píszmogó, lassú munka volt ez, kivált, ha éjszaka kellett hirtelen gyertyát gyújtani. Talán még él a „repetáló óra” kifejezés. Gyűjtők, idős emberek birtokában ma is megtalálhatók. Az ember megnyom vagy meghúsz valamit az órán, és az szépen elűti a legutóbbi órát, és talán még a negyedet is. Ez is a „gyújtó” előtti idő maradványa. A sötét-

ben álmából ébredő ember csiholás, kénygyertyázás nélkül is megtudhatta „hányat ütött az óra”, azaz mennyi is az idő.

Sok háznál éjjel-nappal mécsest égettek, ennél gyűjtottak meg mindent: gyertyát, pipát, de még tűzrakáshoz is innen vettek „lángot”. A pipa meggyújtásához keskeny papirosszeletek hevertek a mécses mellett. Ezeket hívták fidibuszoknak, azaz mint akkor írták: fidibusoknak.

A fidibusz szó eredetét többféleképpen magyarázzák. Én az 1870-es évekből származó anekdotát idézem, amely szerint a „Fidibus” magyar eredetű, mégpedig a régi jurátus világból való.

Hajdan egy vendéglőbe, ahová jurátusok jártak, vásár alkalmával egy este több német kereskedő is betért, és a vídám fiatalok asztalához ültek. Egy idő után egy új jurátus – így hívták akkoriban a joggyakornokokat – is csatlakozott hozzájuk, és elmondta, hogy most jött Pestre. Akkori divat szerint sallangos dohányzacskója és nagy tajtékpipája volt. Csakhamar pipára akart gyújtani a – gyertyával! Mire egy régebbi jurátus föl-emelkedett és egy összetekert papírkát meggyújtva, e nyájas szavakkal nyújtotta át neki: „Vide bos!” (azaz: lásd ökörl!) A német kereskedők nem értették ezt, meg nem is tudták jól kimondani a két deák szót. Így aztán hazatérve elbeszélék, hogy Magyarországon azt a darab papírt, amellyel pipára gyújtanak „fidibus”-nak hívják!

Ramsay Győző

AKI BEJÁRTA A FÉL VILÁGOT

Nagy Ferenc jezsuita atya neve nem ismeretlen a külföldi magyar katolikusok előtt, hiszen 1956 után harminchat éven át élt és dolgozott külföldön (Hollandiában, Olaszországban, Kanadában, Belgiumban, Ausztriában), különféle megbízatásai mellett mindig kivette részét a lelkipásztori munkából is. Ismerhetik őt az *Életünk* olvasói is: többször találkoztak nevével, írásaival a lap hasábjain, ez év szeptemberéig hónapról hónapra ő ismertette az imaapostolság imaszándékait. Értékes munkáját – melyet egészségi állapotának rosszabbodása miatt kényszerült abbahagyni – ezúton is hálásan köszönjük. Munkatársunknak érdekes életútjáról beszélt.

– Már gimnazista koromban terveztem, hogy pap leszek, és azt is, hogy jezsuita szerzetes. Szüleim, barátaim is tudták ezt, és rokonszenvvel fogadták.

Szülfalum káplánjai ugyanígy mellettem álltak. Az érettségi évében jelentkeztem a rendbe, és 1949 augusztusában novícius lettem. Alig egy évvel később aztán a szerzetesek rendházait a hatóságok felszámolták – emlékszik az atya a meghívására.

Az 1950 és 1956 közötti szétszórás éveit részben teológia tanulmányokkal, részben fizikai munkával töltötte. 1956 novemberében könyvszerrel külföldre jutott, és decembertől kezdve a jezsuiták maastrichti főiskoláján tanult. 1958. augusztus 22-én Lemmens püspök szentelte pappá Maastrichtban, a Szent Szerác-bazilikában. Ketten voltak magyar szentelendők, egy harmadikat már egy évvel korábban szenteltek. Újmiséjét egy flamand falucskában ünnepelte vele az egész közösség.

– „Örökbefogadóm” huszonöt éven át szerető és nagylelkű jótevőim voltak. Szentelésem után a Szervác-templomban is egy-két alkalommal mondtam vasárnapi misét. Kétéves hollandiai papi munkám során a magyar menekültek lelki vezetését láttam el. Városról városra jártam, és sok templomban és kápolnában miséztem, családokat látogattam, pasztoráltam őket – meséli Ferenc atya fiatal papi éveit.

1961-ben került Rómába, a Gergely-egyetemre, ahol három évet töltött teológiai tanulmányokal.

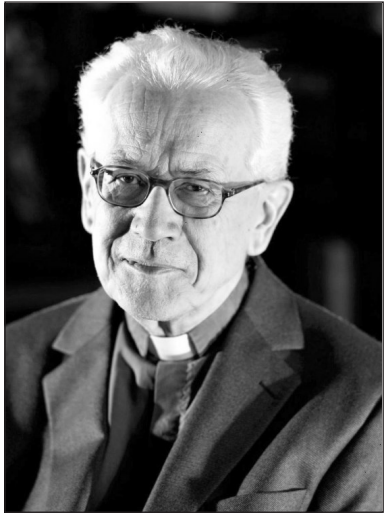
– Ott voltam a Szent Péter téren, amikor XXIII. János pápa a zsinatot bejelentette. Egyébként rendszeres lelkipásztori munkát is folytattam római plébániakon és közösségekben. Egy éven keresztül a viszonylag új keletű, előkelő Parioli negyedbe jártam gyóntatni.

1964-ben egy másik földrészre – Kanadába – kapott kinevezést, Montrealba került francia nyelvű teológiaprofesszornak.

– Több éven át vasárnaponként miséztem, gyóntattam és nagybőjtben beszédeket tartottam a franciák Nagy Szent Gergely-templomában. Itt értek a liturgikus reformok, melyek nagy élményt jelentettek számomra. Francia nyelven miséztem, ideiglenes fordítás használatával, felcsendültek az első gitáros misék, lányok is az oltárhoz állhattak ministránsként szolgálni, megtelt a templom fiatalokkal. Montrealban a kezdetben szerviták, majd jezsuiták vezette Magyarok Nagyasszonya Plébánián magyar cserkészekkel találkoztam, nagybőjti beszédeket tartottam, kis tanulmányi csoportokkal foglalkoztam.

1970–71-ben a belgiumi Leuvenben a magyar diákokthonban dolgozott, valamint Charleroi-ban és más alkalmi miséző helyeken szolgált. 1972-ben ismét Rómába került. Akik akkoriban hallgatták a Vatikáni Rádió hazánkban nehezen fogható adását, rendszeresen hallhatták a nevét, hiszen éveken keresztül részben tőle tudtuk meg az Örök Város és az Egyház híreit. Emellett könyvkiadói vállalkozásokba is bekapcsolódott.

– Átéltém Rómában VI. Pál pápa és I. János Pál halálát és temetését, továbbá két konklávé. Már akkor is folytak a találgátások, ki a legesélyesebb. A rádióban el-

készítettük a jelöltek életrajzát, én nyolcat fordítottam le. Amikor a bíboros bejelentette, hogy „Van pápánk!”, utána kimondta Karol Wojtyła nevét. Az ő életrajza csak olaszul volt kezünkben: rá, mi tagadás, nem számítottunk. Rohantam az irodába, hogy elkészítem a fordítást. Egyébként Karol Wojtylával többször találkoztam. Miután bemutattak neki, gyakran beszédtémánk volt közös történel-

münk, a lengyel-magyar barátság. Az 1956-os forradalomról is sok mindent tölem hallott, ezeket fel is használta beszédeiben.

A rádiós munka mellett a Szent Lúcia Plébániára járt gyóntatni, ahol huszonöt-harminc gyónó mindig megfordult, de néha ötven-hatvan ember is kérte a bűnbocsánat szentségét.

– 1980-ban kerültem másodszor Kanadába, éspedig Hamiltonba, a Szent István Plébániára. Ekkor *A Szív* című havi lap szerkesztése lett a feladatom. Egy ideig a Szent Erzsébet Otthon lakójaként naponta miséztem, betegeket látogattam, szentségeket szolgáltattam ki az ott élő embereknek. Később újra a plébániára kerültem, ahol családokat látogattam, cserkészekkel kerültem kapcsolatba, plébániai rendezvényekben vettem részt. Kanadai tartózkodásom utolsó évében helyeztek Torontóba, ahol kisegítő lelkipásztori feladatokat láttam el.

1989-ben szerkesztőként Bécsbe került, és a Stephansdom meg a Deutsch-ordenkirche lett lelkipásztori feladatainak helyszíne. Vasár- és ünnepnapokon német, magyar, angol, olasz, francia nyelven végzett gyóntatásokat. Emellett a *Szolgálat* és a *Távlatok* című folyóirat szerkesztése volt a feladata.

– 1992 augusztusában azzal a feladattal költöztem vissza magyar hazámba, hogy folytassam folyóirat-szerkesztői munkámat. Tudtam, hogy Magyarországon is épült egy-két olyan templom, amelynek átmeneti kisegítő szolgálatára örök terveibe az Úr Isten engem is kiszemelt...

Arra a kérdésre, hogy miként érintette Jorge Mario Bergoglio megválasztása, az atya ezt válaszolta:

– Sokan gondolták úgy, hogy jó lenne, ha valaki a harmadik világból, Dél-Amerikából érkezne a pápai trónra. Számomra mégis meglepetés volt az argentin jezsuita, nagyon örülök neki. Már a megjelenése, életvitele szerénységet áraszt, látszik rajta, hogy imádságos ember. Remélem, hogy a jezsuita pápa segíti majd a Vatikáni Rádiót, amelyet kezdettől fogva jezsuiták vezettek. Visszahúzódo hajlandóságom – sok íróasztalnál végzett munka – mellett az Úr megadta, hogy templomi munkával és egyéb lelkipásztori kapcsolatokkal boldogan szolgáljam őt, és az embereknek megvigyem az ő istenemberi és üdvöztetői szeretetét.

Rózsásné Kubányi Andrea

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyarkatolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Birmingham, Rochdale, Wolverhampton, Nottingham. Manchesterben minden szombaton este 7-kor St. Augustin Roman Catholic Church (Az egyetem mellett).

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/ 526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs-újhely, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna) 17.00-kor; Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum: Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatonként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. E-mail: kersztfalvi@freemail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.15-kor, Felsőőr, vasárnaponként 10.30-kor.

Eisenstadt/Kismarton: Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043- 316/ 68 21 2421; és Holló István, tel.: 0043-676/ 8742 6711, e-mail: istvanhollo33@yahoo.de; szentmise a hónap első vasárnapján 10.30 órakor, a második vasárnap előtti szombaton 18.00 órakor, a többi vasárnapokon 17.00 órakor Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@dioezese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Tatár Zoltán János, A-9854 Malta 74, tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, e-mail: ztoltanjanos@gmail.com; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 15.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órakor. Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: ihavas@citromail.hu

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Cibian Miklós főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

Dél-Franciaország: Ft. Cibian Miklós főlelkész, mise minden 1. Szombaton 16 órakor: Orsolyiták kápolnája, 15, rue Soeur Bouvier 69005 Lyon, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Tompa József, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, tel.: 0049-821/ 21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, vagy mobil: 0049-152/23 16 27 53. E-mail: augsburgimisszio@web.de; www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Franziskaner Str. 69a, D-45139

Essen. Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkenpfül 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/ 24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, fax: 0049-89/ 985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegyek:

Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, NeukirchenVluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel.: 0049-251/32 65 01; fax: 0049-251/144 29 31. E-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye:

Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Tel.: 0049-8505/1229.

Rottenburg-Stuttgarti Egyházmegye:

Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarter-katolikusok.de <http://www.stuttgarter-katolikusok.de>, és Ft. Pilis György, Walfischgasse 17, 89073 Ulm, tel.: 0049-731/388 561 15, e-mail: gyorgypriest@yahoo.com

Miséző helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommern, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eislingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 62 43, fax: 38 64 05.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufu.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel. és fax: 0039/06 6530 796, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell'Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.).

Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Kovács Gergely, Via del Casaleto, 481; I-00151 Roma, tel.: 0039-06 653 6573, fax: 0039-06 6988 7368, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Érdeklődni: Petrovay Zsolt, e-mail: zs.petrovay@bluemail.ch

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Binninger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68. □

TILTAKOZNAK A BELGA EGYHÁZAK

November 6-án kiadott közleményükben a belgiumi keresztény felekezetek, valamint a zsidók és a muzulmánok képviselői aggodalmukat fejezték ki az eutanázia kérdésének könnyelmű kormányzati kezelése miatt, és tiltakozásuknak adtak hangot az eutanáziatörvény kiskorúakra tervezett kiterjesztése ellen.

Az egyházak közös közleménye annak nyomán született meg, hogy a belga szenátus vitát indított az eutanáziatörvény kiterjesztésének lehetőségeiről. Most először fordult elő, hogy a három nagy vallás belgiumi közösségeinek vezetői közös nyilatkozatot adtak ki egy társadalmi kérdést illetően Belgiumban.

Az egyházi vezetők a közleményben aggodalmukat fejezték ki, mert véleményük szerint a politikusok „egyre nagyobb könnyelműséggel kezelik ezt a súlyos kérdést”. A dokumentum tiltakozik az orvosokra gyakorolt nyomás ellen is, akiknek végre kellene hajtaniuk ezt

„az úgynevezett orvosi beavatkozást”, és sajnálattal állapítja meg, hogy a vita a szenvedőkre való felelősség-áthárításról szól, nem pedig arról, hogyan kellene megfelelő fizikai és lelki gondozásban részesíteni őket.

„A Belgiumban jelenleg zajló vitában lassan már mindenki egyenlőségelet tesz az eutanázia ellenzői és a katolikusok közé. Ezért fontosnak láttuk hangsúlyozni a nagy vallások közötti egyetértést ebben a kérdésben, és közösen hatni az emberek lelkiismeretére” – mondta el Tommy Scholtès, a belga püspökök szóvivője. □

MAGYAR SZENTEKRŐL – BODOLLÓN

A felvidéki Bodollón november 13-án a fatimai engesztelő imatallálkozó résztvevői azokra a magyar szentekre és boldogokra emlékeztek, akiknek nincs külön ünnepük.

Régebben november 6-án volt az egyházmegyek ereklyéinek ünnepe. Ezen a napon azokat a szenteket ünnepelték, akiknek ereklyéit az egyes templomokban tisztelték.

A bodollói imaórán azokról a szentekről és boldogokról emlékeztek meg, akiknek nincs külön ünnepük, de itt éltek térségünkben, akár a honfoglalás előtt, akár utána: egyháziakról és világiakról, férfiakról és nőkről, akik hősies fokon gyakorolták a keresztény erényeket. Mivel népeink köréből sarjadtak, ezért Isten színe előtt különösen is számíthatunk testvéri segítségükre.

HIRDETÉSEK

48 éves fiatalos, csinos, utazást, főzést szerető hölgy megismerkedne hozzá illő, komoly szándékú férfivel. T.: 0049-(0)157 368 266 23.

Magyarországon, a Zsóry gyógyfürdő városában, a Tisza-tótól 20 km-re, Mezőkövesd központjában, felújított családi ház eladó. T.: 0036-20/450 67 89.

Csongrádon, a Bokros-pusztá közelében kétszobás hétvégi ház akácerdővel eladó. Irányár: 8500 EUR. Érdeklődni lehet: 0049-89/368 126 56.

Nemesbükön (Hévíz, Kehida gyógyfürdő között) családi ház (240 m², 3 szinten, szolár és cserépkályhával, 110 000 m² beépíthető telekkel) kedvezményes áron eladó. Érdeklődni: czupy.eva@gmail.com

Pécs-Kislipon kedvezményesen eladó 35 m²-es ház (szoba konyha fürdőszoba, külön WC). Érdeklődni: T.: 0036-30/9123 752.

Hozzáértartozót keresek báró Wipperm Frigyesné Prots Diannának. T.: 0049-(0)6198/2793.

Gondozást, háztartásvezetést vállalok magyar családnál, jó szakács gyakorlattal, bentlakással. Azonnal tudok jönni. T.: 0036-30/668 54 72 (12 után).

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN	
Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 % , illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!	

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat, Dr. Cserháti Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5–7., tel./fax: 0036-1/266–4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

ÉLETÜNK
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de
www.ungarische-mission.de
*
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Győző,
Vincze András
*
Redaktion und Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de
*
Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USD 60
*
ELŐFIZETÉS:
Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2 EUR
Előfizetési ár egy évre: 20 EUR
Tengerentúlra USS 60
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Gemeinde
Sonderkonto „ÉLETÜNK”.
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBNKDEFF
*
Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK
*
Druck: AMPER DRUCK GmbH
Am Fohlenhof 5.
82256 Fürstenfeldbruck
*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.